Veterinærinstituttet

Postadresse: Pb. 64, 1431 ÅS
Sentralbord: +47 23 21 60 00 E-post: postmottak@vetinst.no

Sten Ivar Tønsberg

Deres ref.: Peder Mælum/FallviltID 1344842 Vår ref.: 2026-04-19492/V156 Dato: 18.09.2026

Prøvesvar til innsendelse mottatt 10.08.2026

Art: Elg
Lokalitet: Fenstad, Nes kommune
Sykehistorie: Klaven ble observert ustø på en gangvei. Dyret hadde problemer med å reise seg, og avlivet.

Obduksjonsrapport:
Vi mottok en avmagret oksekalv, med en kroppsvekt på 56 kg, og det forelå minimale kadaverøse forandringer. Kroppslengden fra mule til halerot var 142 cm, og brystomkretsen var 90 cm. Det ble observert noen få flått, men ingen hjortelusfluer, i pelsen. Kalven var avlivet med hodeskudd, og venstre øye var presset ut av øyehulen.

I muskulaturen på baksiden av høyre frambein sås omfattende blødninger (bilder over), og høyre albue fremsto noe mer hoven enn venstre. På innsiden av albueleddet sås en avsprengt del av leddflaten, men det ble ikke påvist væske/pus i leddet.

Ved åpning av bukhulen lå organene i normal posisjon, og ingen vesentlige funn på indre organ.
Det ble ikke påvist melkekoagler i løpen, men inneholdt et brungrønt, flytende til grøtaktig materiale. Tynntarmen inneholdt tyntflytende, brungrønt materiale som gradvis fikk et mer oransje preg mot blindtarmen. Blindtarmen inneholdt et brungrønt materiale med flytende til tyktflytende konsistens. Det ble ikke observert perledannelse i endetarmen, kun slim.

I brysthulen fantes store mengder blod og store blodkoagler, forenlig med avblødning. Hjertet manglet fettvev. Lunger og luftrør var uten vesentlige makroskopiske forandringer. Beinmargen var mørkerød og ikke gjennomsiktig.

Parasittologisk undersøkelse av løpe, tarm og avføring viste forekomst av parasitter (*Ostertagia antipini*, *Nematodirella alcidis* sp).

Opplysninger om usikkerhet i kvantitative resultater kan fås ved å ta kontakt med laboratoriet. Resultatene gjelder kun for prøvene i svaret og for prøvene slik de ble mottatt. Svaret må ikke gjengis i utdrag uten skriftlig godkjennelse.

Ved mikroskopisk undersøkelse fantes det mindre blødninger under hjernehinnene, vurdert som forenlig med avlivingen. I lungene ble det påvist milde betennelsesforandringer karakterisert ved ansamlinger av betennelsesceller, hovedsakelig nøytrofile granulocytter (typisk for akutt betennelse), samt enkelte makrofager. I et mindre område var en bronkiole fylt med eosinofilt materiale. I leveren ble det påvist svært mild gallegangshyperplasi (økt forekomst av galleganger). Slike forandringer sees ofte i forbindelse med migrasjon av liten leverikte. Hjerte, nyrer, milt og vom var uten vesentlige mikroskopiske forandringer.

Diagnoser:
Påvist traume
Påvist avmagring
Påvist akutt mild lungebetennelse
Påvist parasitten *Ostertagia antipini* i løpe
Påvist parasitten *Nematodirella alcidis* i tynntarm

Kommentar:
Den ustø gangen som ble observert før avliving kan forklares av forandringene i høyre frambein, hvor det ble påvist omfattende blødninger i muskulaturen og en avsprengt del av albueleddet, forenlig med et traume.

Kalven var avmagret med reduserte fettreserver. Det ble også påvist milde betennelsesforandringer i lungene. Lignende lungeforandringer er et vanlig funn hos 'Trampe' elgkalver fra Sør-Norge, men i dette tilfellet fremsto forandringene som milde og trolig i en tidlig fase. Det er derfor usikkert i hvilken grad de har påvirket kalvens allmenntilstand. Det ble påvist enkelte mage- og tarmparasitter, men ikke i mengder som vurderes å ha medført alvorlig sykdom alene.

Prøver fra dyret inngår i videre forskning, og funnene vil inngå i prosjektets samlede resultater.

Med hilsen,

Knut Madslien
veterinær/seniorforsker
E-post: knut.madslien@vetinst.no

Anne-Fleur Brand
veterinær/forsker
E-post: anne-fleur.brand@vetinst.no

DETTE DOKUMENTET ER ELEKTRONISK GODKJENT

Opplysninger om usikkerhet i kvantitative resultater kan fås ved å ta kontakt med laboratoriet. Resultatene gjelder kun for prøvene i svaret og for prøvene slik de ble mottatt. Svaret må ikke gjengis i utdrag uten skriftlig godkjennelse.